

להגן על נפגעי המשבר במגה

דווקא רשויות המס נהנות מעדיפות המוקנית להן בדין, לפיה ניתן להן מעמד של נושים מובטחים

18:29 06.07.2015 מאת: **רם יולוס**

בימים אלה גדושים העיתונים באמירות, ידיעות ופרשנויות על החשש ליציבותה הכלכלית של חברת הקמעונאות **מגה**, והמגעים הקדחתניים בניסיון לייצר הסדר או לגבש הליכי התנהלות אשר יצילו אותה, את משרותיהם של עובדיה ואת הבטחת כספם של ספקיה. מקרה זה הוא דוגמה נוספת לחשש לקשיים כלכליים של חברה קמעונית בעלת התחייבויות משמעותיות לשורה ארוכה של גורמים — ספקים, עובדים ונותני שירותים — שפרנסתם תלויה בה ואשר קריסתה עשויה ליצור תגובת שרשרת אשר תפגע ביציבותם של גורמים אלה.

נראה כי מציאות זו מעלה תהיות באשר לצורך הקיים למדינת ישראל לתמוך באותם גורמים העשויים להיפגע ממצבה של חברה קמעונית כמו מגה, בין היתר באמצעות שינוי בסדרי הקדימה הקבועים כיום בדין בחלוקת כספים בהליכי חדלות פרעון והסדרים. כיום נהנית המדינה מעדיפות מכרעת בקבלת כספים ממימוש נכסים של חברה בהליכי חדלות פירעון. לעניין זה, לא קיים הבדל בין חברה בהליך חדלות פירעון, כמו פירוק, לבין חברה המגבשת הסדר נושים — גם אז תבוצע ההצבעה על קיומו של ההסדר וחלוקת הכספים בו בהתאם למעמד הנושים השונים אשר קבוע בדין.

כך למשל, רשויות המס נהנות מעדיפות המוקנית להן בדין, לפיה ניתן להן מעמד של נושים מובטחים, נושים בדין קדימה או נושים בדין הוצאות פירוק בגין כלל חבויות המס שמקורן במימוש נכסים או רווחים שנוצרו בתקופת הליך חדלות הפירעון. מעמדן אף מתעצם תחת יכולתן לגבות כספים באמצעות מניעת קבלת אישורים לניכוי מס במקור הנדרשים במסגרת ההליך או לאחר ביצוע ההסדר, ומניעת אישורים להעברת זכויות בנכסים. לא זו אף זו, לרשות המס אף מוקנית האפשרות ליצור חובות חדשים שמקורם, כך לטענתם, בעצם קיומו של הליך חדלות הפירעון, וזאת בטענה לקיומה של הכנסה הנובעת מאי תשלום לנושים השונים במסגרת הליך חדלות הפירעון. טענה זו מעלה אבסורד נוסף שמקורו בקשיים אותם מערימה אותה רשות המס ממש על הנושים השונים, ובעיקרם הספקים, עת באים אלה לדרוש החזרים במע"מ או הפסדים בגין אותם חובות של החברה להן סיפקו את הסחורה. נראה כי מצב זה הוא בעייתי באשר המדינה, כגורם יציב, חזק וסוציאלי, מעדיפה עצמה על פני בעלי החוב שאינו מובטח הנדרשים לויתורים משמעותיים של חובם — ויתורים אשר אינם נעשים פעמים רבות על ידי המדינה עצמה. רק כדי להדגיש את האבסורד במעמדה העדיף של המדינה, נציין כי העדיפות המוקנית לחובות בגין שכר עבודה לעובדים, המהווים חוב בדין קדימה לפי סעיף 354 לפקודת החברות (נוסח חדש), תשמ"ג-1983, מוגבלת בסכום בעוד שחוב עבור ניכוי במקור בגין שכר עבודה — חוב לרשות המסים, כאחת מרשויות המדינה — אינו מוגבל בסכום.

מצב דברים זה מעלה פעם נוספת על המדוכה את הצורך לשוב ולבחון את סדרי הקדימה כאמור, מתוך רצון לתמוך ולהגן על בעלי החוב החלשים אשר בניגוד למדינה, ובכללה רשויות המס, אינם מסוגלים להגן על עצמם באמצעות חקיקה.

הכותב הוא עו"ד ושותף במשרד יולוס גזית ושות', המתמחה בדיני מסים